šurfuose). Sluoksnis 1,1 m storio, tęsiasi iki įžemio. Sluoksnis datuojamas XVIII–XIX a. II puse. Įžemis – šviesiai pilkos spalvos šlynas. Šurfuose panaudojus kalamąjį rankinį geologinį zondą, įžemis pasiektas 1,85–2,4 m gylyje nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 2,65–3,15 m). Žvalgomųjų tyrimų metu nustatyta, kad sklypo esamas reljefas yra performuotas, dirbtinai sukeltas, buvusią šlapynės vietą užpilant žeme, XIX–XX a. sandūroje paklotas akmeninis grindinys.

Skerdėjų St. 3

In 2016, seven test pits (a total of 14 m^2) were excavated down to a distinct layer at Skerdėjų St. 3, Klaipėda, and one of them, test pit 2 (Fig. 2), down to natural soil. Under a 0.65–1.35 m thick, late 19th–20th-century layer, which contained stone paving (Fig. 1), a 1.05–1.2 m thick, 18th–19th-century layer of black soil was recorded, followed by light grey natural argil.

1 pav. Šurfas 2 pasiekus akmeninį grindinį. V. Muralio nuotr.

Fig. 1. Test pit 2 after stone paving was reached.

2 pav. Šurfas 2 pasiekus įžemį. V. Muralio nuotr.

Fig. 2. Test pit 2 after natural soil was reached.

Rytis Šiaulinskas

Turgaus aikštės kiemai

2016 m. liepos mėnesį Klaipėdos senojo miesto vietos su priemiesčiais (UK 27077) teritorijoje, Turgaus aikštės 7, 9, 11, 13, 15 ir 17 pastatų vidiniame kieme tiesta dujotiekio trasa – dujotiekio įvadai iki daugiabučių gyvenamųjų pastatų Turgaus aikštėje 11 ir 13. Prieš statybos darbus buvo atlikti žvalgomieji tyrimai, o tiesiant trasą vyko žvalgymai.

Tirta vieta yra teritorijoje tarp Didžiojo Vandens gatvės ir gynybinių pylimų. Kurį laiką šis rajonas buvo vadinamas Odų priemiesčiu, o nuo XVII a. pabaigos – Frydricho miestu. Per 1630 m. gaisrą rajonas sudegė. XVII a. pabaigoje – XVIII a. pradžioje Frydricho mieste pra-

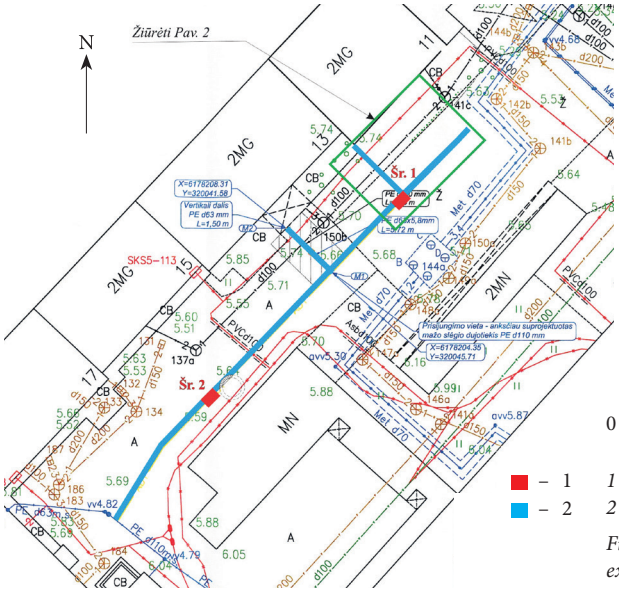

1 pav. Tyrimų situacijos planas: 1 – 2016 m. tirti šurfai; 2 – žvalgytos dujotiekio trasos. R. Šiaulinsko brėž.

Fig. 1. Situation plan of the investigation: 1 – test pits excavated in 2016; 2 – surveyed gas main trench.

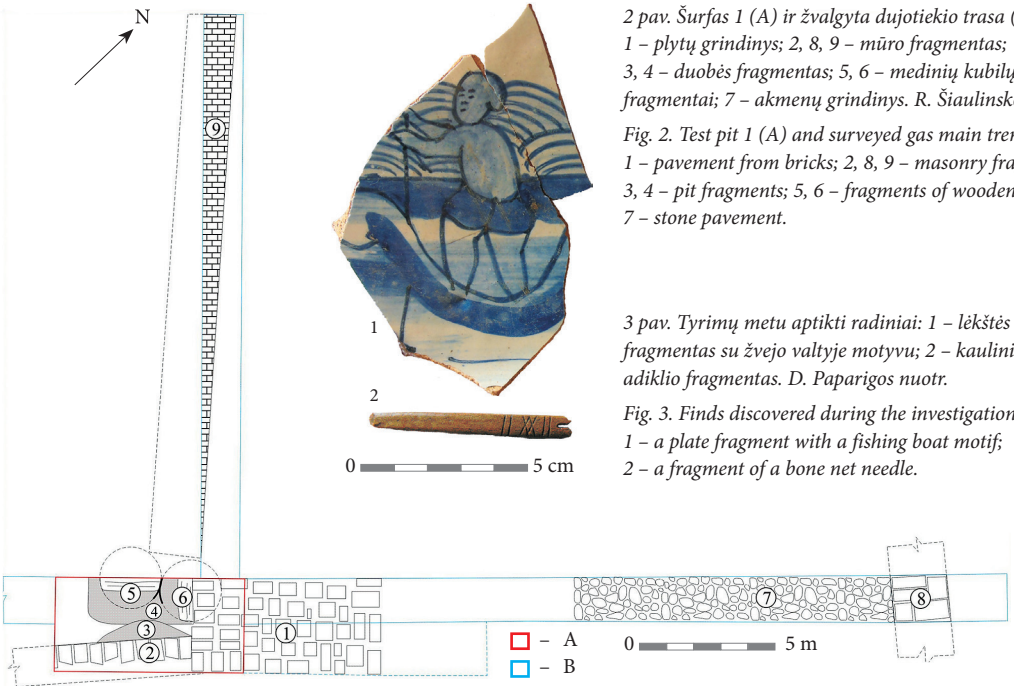

2 pav. Šurfas 1 (A) ir žvalgyta dujotiekio trasa (B): 1 – plytų grindinys; 2, 8, 9 – mūro fragmentas; 3, 4 – duobės fragmentas; 5, 6 – medinių kubilų fragmentai; 7 – akmenų grindinys. R. Šiaulinsko brėž.

Fig. 2. Test pit 1 (A) and surveyed gas main trench (B): 1 – pavement from bricks; 2, 8, 9 – masonry fragments; 3, 4 – pit fragments; 5, 6 – fragments of wooden tubs; 7 – stone pavement.

3 pav. Tyrimų metu aptikti radiniai: 1 – lėkštės fragmentas su žvejo valtyje motyvu; 2 – kaulinio adiklio fragmentas. D. Paparigos nuotr.

Fig. 3. Finds discovered during the investigation: 1 – a plate fragment with a fishing boat motif; 2 – a fragment of a bone net needle.

dėjo veikti turgavietė. 1722 m. priemiestis buvo sujungtas su senamiesčiu, o jo prekyvietė virto galvijų turgumi. Šalia turgavietės veikė smuklės-viešbučiai.

Žvalgomieji tyrimai vykdyti kasant du 1,5x 1 m dydžio šurfus (3 m^2), žvalgytos 60 m ilgio, 50 cm pločio ir iki 1,1 m gylio dujotiekio tranšėjos (1, 2 pav.). Bendras tirtas plotas sudaro 33 m^2.

Šurfas 1 kastas Turgaus aikštės 7, 9, 11, 13, 15 ir 17 pastatų vidinio kiemo ŠR dalyje. Tyrimų metu po asfaltu ir supiltinės tamsiai pilkos žemės sluoksniu su gausiomis statybinėmis griuvenomis 35–37 cm gylyje šurfo ŠR pakraštyje atidengtas 50 cm pločio iš antrinio panaudojimo raudonų plytų dėtas vieno aukšto grindinys, kuris tęsėsi už šurfo ribų. Šurfo PR krašte, išilgai sienelės, 50–54 cm gylyje atidengtas ant 2–3 aukštų lauko akmenų pamatėlio netvarkingai iš apskilusių antrinio panaudojimo raudonų plytų krautas mūro fragmentas. Išlikęs mūro aukštis – 72 cm. 1,15 m gylyje centrinėje šurfo dalyje atidengtas duobės viršus. Duobė užpildyta tamsiai pilka žeme su XVIII–XIX a. pradžia datuojamais radiniais – buitinės keramikos fragmentais. Tai žiestų indų fragmentai be glazūros, dengti ruda ir žalia glazūra, dalis su augalinio ornamento motyvais, bei balto molio lėkštės, šukės, dengtos balta ir mėlyna glazūra, su žvejo valtyje motyvu (3:1 pav.). Taip pat rasta langų stiklo ir stiklinių indų bei kaolininių pypkių kotelių fragmentų, balta ir mėlyna glazūra dengto koklio fragmentas, geležinė kaltinė vinis. Duobė į įžemį įgilinta iki 1,8 m nuo šurfo viršaus. 1,5 m gylyje joje atidengti dviejų medinių kubilų dugnų fragmentai su iš dalies išlikusiomis apie 30 cm aukščio sienelėmis. Kubilai apie 65 cm skersmens. Šurfo PR dalyje įžemis (pilkas rupus smėlis) atidengtas 1,5 m gylyje. Melsvas šlynas – sapropelis fiksuotas 2,1 m (H_{abs} 3,76 m) gylyje.

Šurfas 2 kastas kiemo PV dalyje. Tyrimų metu po asfaltu ir 90 cm supiltinės pilkos žemės sluoksniu su XX a. statybinėmis griuvenomis fiksuotas supiltinis pilkos žemės sluoksnis be radinių. Šurfas kastas iki 1,9 m gylio, kol buvo užlietas vandeniu.

Apatinėje dujotiekio tranšėjos dalyje, šurfo 1 aplinkoje (nuo 1 m gylio) surinkta pavienių XVIII–XIX a. datuojamų radinių – buitinės keramikos šukių, koklių fragmentų, kaltinių vinių, kaulinio adiklio, ornamentuoto įkartomis, fragmentas (3:2 pav.). Kitur buvo tik XIX–XX a. sluoksniai.

The Courtyards of Turgaus Square

In 2016, two test pits (3 m^2) were excavated and the digging of a 60 m long utility trench (Figs. 1, 2) monitored in the inner courtyards of the buildings at Turgaus Sq. 7, 9, 11, 13, 15, and 17 in Klaipėda Old Town. 18th–20th-century cultural layers up to 1.8 m thick with various contemporary finds were discovered in test pit 1 and its vicinity (Fig. 3).

Donatas Zubrickas

Didžioji Vandens gatvė 27

Klaipėdos senamiestyje, Didžioji Vandens g. 27 sklype, buvo numatyta naujo pastato statyba. Anksčiau, 2014 m., šiame sklype buvo atlikti žvalgomieji tyrimai (A. Milius), kurių metu aptikti XVIII–XIX a. pamatai, o po jais – XVII a. datuojamas kultūrinis sluoksnis (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 617). Naujas pastatas statytas neardant šių pamatų, todėl sklype buvo atlikti žvalgymai, o Didžiojoje Vandens gatvėje suprojektuotų inžinerinių komunikacijų vietose – detalieji tyrimai.

Detalieji tyrimai atlikti Didžiosios Vandens gatvės ŠR dalyje. Čia tirtos 3 perkasos (bendras 62 m ilgis), fiksuoti gatvei būdingi niveliaciniai sluoksniai. Tirta iki 1,6–2,2 m gylio. Nustatyta,